

Vergaderjaar 2019–2020

29 689

Herziening Zorgstelsel

Nr. 1070

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2020

Aandacht voor welbevinden van mensen en goede zorgverlening bereik je niet alleen in de huisartsenpraktijk, het ziekenhuis of het verpleeghuis. Het vraagt juist samenwerking tussen heel veel partijen. Je kunt letterlijk en figuurlijk ziek worden van schulden, eenzaamheid en andere sociale problemen. Of als kind starten met een achterstand. Om samenwerking te verstevigen werkt het zorgveld al een aantal jaar aan de veranderbeweging van de Juiste Zorg op de Juiste Plek; over de muren van de verschillende zorgdomeinen heen. Het rapport van de Taskforce Juiste Zorg op de Juiste Plek vormt hiervoor de basis.

Centraal staat het functioneren van mensen. Het bieden van welbevinden en goede zorg vraagt om het voorkomen van (duurdere) zorg, het verplaatsen van zorg (dichtbij de mensen) en vervangen van zorg door meer innovatieve zorgvormen. De urgentie is groot: zowel vanuit het oogpunt van kwaliteit van zorg als organiseerbaarheid en betaalbaarheid.

Er is in de afgelopen periode veel in gang gezet en gerealiseerd. Ik ben blij en erkentelijk dat het gedachtegoed van de Juiste Zorg op de Juiste Plek breed is omarmd. Dat er veel energie en enthousiasme is bij zorgpartijen op alle niveaus om gezamenlijk aan deze veranderbeweging te werken. Dat partijen de noodzaak van de transformatie onderstrepen. En dat er bijna geen zorgaanbieder of inkoper meer is die niet bezig is met de transformatie naar de Juiste Zorg op de Juiste Plek.

Met de coronacrisis is het belang van de Juiste Zorg op de Juiste Plek nog duidelijker geworden. En ondanks de zeer lastige omstandigheden heeft de crisis ook een impuls gegeven aan ontwikkelingen en initiatieven die nauw aansluiten bij de bedoeling en geest van de beweging. Zaken die voorheen lastig te organiseren leken, zijn in een stroomversnelling geraakt. Te denken valt daarbij aan intensieve regionale samenwerking en landelijke (crisis)coördinatie.

Meer dan ooit worden ehealth en technologie toegepast in tijden waarin prioriteiten gesteld moeten worden om goede zorg te blijven verlenen. Preventie is actueler dan ooit en bij het opstarten van reguliere zorg wordt meer nagedacht over wat zinnige zorg is en hoe dat bijvoorbeeld kan helpen bij het verminderen van de wachtlijsten. Ik verwacht dan ook dat we de geleerde lessen en de ingezette koers vasthouden.

In deze brief kijk ik terug op het afgelopen jaar en de wijze waarop de beweging de Juiste Zorg op de Juiste Plek vanaf de voortgangsbrief van 18 juni 2019¹ tot nu is gestimuleerd en gefaciliteerd.

In het najaar van 2019 is binnen VWS een programma ingesteld dat de actielijnen die in de eerdergenoemde voortgangsbrief staan, begeleidt. Veel partijen zijn eveneens met de uitgangspunten van het rapport aan de slag gegaan of verder gegaan op het pad dat ze al waren ingeslagen.

Ik ben me er terdege van bewust dat de daadwerkelijke transformatie niet gemakkelijk is, omdat het vaak ook gaat om het aanpassen van gevestigde werkwijzen en gewoonten. Maar als een andere manier van werken al lukt onder de moeilijke omstandigheden van de coronacrisis, belooft dat veel voor de toekomst. De ervaringen en lessen moeten niet alleen helpen bij het opstarten van de reguliere zorg, maar ik verwacht dat die ook toegepast worden bij het gezamenlijk realiseren van de Juiste Zorg op de Juiste Plek zowel voor de korte als langere termijn.

De ambitie blijft om gezamenlijk met (vertegenwoordigers van) burgers, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, zorgkantoren, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), het Zorginstituut Nederland (ZiNL), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en vele andere partijen «de Juiste Zorg op de Juiste Plek» steeds verder te implementeren en gerichte vervolgstappen te zetten. In deze voortgangsbrief toon ik u de eerste resultaten van deze stappen.

In de paragraaf één tot en met zes ga ik daarbij in op de acties die vanuit het VWS-programma worden ondersteund. In paragraaf zeven stip ik kort enkele andere relevante aspecten en acties aan die samenhangen met het vervangen, voorkomen en verplaatsen van zorg. Ik sluit af met een korte beschouwing op de volgende fase van de beweging om de Juiste Zorg op de Juiste plek te realiseren. In de voortgangsrapportage ga ik ook in op enkele moties en toezeggingen die in het kader van de Juiste Zorg op de Juiste Plek zijn gedaan.

I. De regiobeelden zijn een belangrijke pijler onder de beweging

Het organiseren van de Juiste Zorg op de Juiste Plek kan het beste vanuit de regionale invalshoek. In de hoofdlijnenakkoorden voor de curatieve zorg hebben partijen daarom afgesproken dat zij een regiobeeld zullen maken van de toekomstige zorgvraag in de regio en dat ze samen plannen maken om zich op deze zorgvraag voor te bereiden. Het is goed om te zien dat partijen onder regie van zorginkopers met deze grote opgave aan de slag zijn gegaan.

Regiobeelden beschikbaar voor alle regio's

Voor alle regio's is inmiddels een (concept-)beeld gereed. Per 10 juni 2020 zijn er voor 26 zorgkantorregio's regiobeelden beschikbaar op de website www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl. Het gaat om zowel regiobeelden per zorgkantorregio als meer thematische of subregionale beelden.

¹ Zie Kamerstuk 29 689, nr. 995.

De regiobeelden waar de laatste fase van afstemming bemoeilijkt werd door de coronacrisis, worden op een later moment toegevoegd. Een nadere beschouwing van de beelden volgt wanneer deze allemaal openbaar zijn.

De volgende stap: van regiobeeld naar regiovisie en regionaal actieplan

Een objectief en gedeeld beeld is een belangrijk startpunt, maar om tot actie over te gaan is meer nodig. Zoals het lid Veldman in zijn motie verzocht², is het bij het opstellen van de regiobeelden ook van belang om in kaart te brengen welke zorg voorkomen, verplaatst of vervangen kan worden, zodat regio's bij een veranderend zorglandschap in kaart hebben welke zorg behouden moet blijven en welke zorg op een andere manier georganiseerd kan worden.

Daarom maken regionale partijen op basis van het regiobeeld afspraken met elkaar over praktische en duurzame oplossingen voor de uitdagingen en gesignaleerde knelpunten. Zoals aangestipt in de motie van de leden Slootweg en Ellemeet³ hebben deze afspraken betrekking op zowel het organiseren van acute en planbare zorg als laagcomplex en hoogcomplex zorg. In lijn met het gedachtegoed van de Juiste Zorg op de Juiste Plek is het uitgangspunt daarbij: dichterbij waar kan, verder weg waar dat vanwege kwaliteitsoverwegingen beter is.

Zo hebben verschillende partijen in Amsterdam-Noord via het programma Beter samen in Noord afspraken gemaakt over het aanpakken van knelpunten. Ook in diverse andere regio's is men aan de slag met het intensiveren van nieuwe vormen van samenwerking en dat te concretiseren in een convenant of een gedeelde businesscase; bijvoorbeeld in de regio Noordoostelijk Brabant, met de proeftuinen Ruwaard en Mooi Maasvallei en in de regio Texel met Gezond Texel 2030. In deze initiatieven werken burgers, zorgpartijen, inkopers en gemeenten gezamenlijk aan een integrale aanpak om preventie, zorg en maatschappelijke hulp op elkaar te laten aansluiten. Mensen ervaren hierbij dat de aanpak van hun problemen centraal komt te staan. Daartoe zijn in deze gebieden soms speciale afspraken op het gebied van bekostiging, inkoop en governance gemaakt.

Ik verwacht van alle partijen dat zij de komende periode verder doorpakken op deze vormen van domeinoverstijgende samenwerking en nog meer tastbare resultaten boeken. Daar waar knelpunten en belemmeringen niet in de regio kunnen worden opgelost, zal ik in overleg op zoek gaan naar nieuwe beleidsregels en (financiële) instrumenten. De ambitie is om samen met veldpartijen te komen tot een bundeling van regiobeelden, kennis, kunde en (financiële) instrumenten rondom de Juiste Zorg op de Juiste Plek zodat de implementatie nog zichtbaarder en tastbaarder wordt.

Data over zorg en welzijn op gemeentelijk niveau zijn nu beschikbaar voor iedereen

Om dieper te kunnen inzoomen op huidige en toekomstige ontwikkelingen binnen een regio, heeft het RIVM vorig jaar in opdracht van VWS een basisdataset gelanceerd. Het afgelopen jaar is de basisdataset verbeterd en uitgebreid. Het is nu bijvoorbeeld mogelijk om de data te koppelen aan eigen databronnen, waardoor partijen een zo volledig mogelijk beeld kunnen schetsen. Zo is er in een groot aantal regiobeelden

² Zie Kamerstuk 32 620, nr. 253.

³ Zie Kamerstuk 35 138, nr. 4.

voor gekozen zorgdata te combineren met populatiekenmerken zoals de sociaaleconomische status en de ervaren gezondheid. De leden Ellemeet en Slootweg hadden hier in hun motie om gevraagd.⁴

Vervolg: meer inzicht in de relatie tussen zorggebruik en maatschappelijke factoren

Naast een beeld van de populatie en toekomstige zorgvraag is het ook van belang om de samenhang tussen verschillende indicatoren verder te onderzoeken. Inzicht in het verband tussen zorggebruik en maatschappelijke factoren kan daarbij helpen. De komende periode zal ik in overleg met de regio's, het RIVM en de NZa bekijken welke aanpassingen nodig zijn om de basisdataset nog verder te verbeteren en toegankelijk te maken.

II. Loket Zorg voor Innoveren helpt problemen in de uitvoering op te lossen

Zorgprofessionals, -organisaties en -inkopers werken met energie en toewijding aan de transformatie naar de Juiste Zorg op de Juiste Plek. Daarbij komen zij soms belemmeringen tegen, bijvoorbeeld als het gaat om het aanpassen van werkwijzen als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving of bekostiging. Het loket Zorg voor innoveren beantwoordt telefonisch en digitaal vragen en adviseert iedereen die de Juiste Zorg op de Juiste Plek in praktijk brengt.

Met Zorg voor innoveren hebben de NZa, het ZINL, ZonMw, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en VWS de krachten gebundeld om mensen met vragen beter van dienst te zijn. Het loket heeft daarnaast een signalerende functie: structurele knelpunten komen sneller aan het licht en zetten aan tot analyse en eventueel een aanpassing van het beleid van VWS.

Het afgelopen jaar is gewerkt aan de professionalisering van Zorg voor innoveren. De doorontwikkeling van de loketfunctie zal ook de komende tijd nog de nodige aandacht en inzet vragen. Om Zorg voor innoveren na de coronacrisis nog beter onder de aandacht te brengen in het veld, wordt de komende periode ook aan een grotere bekendheid gewerkt. Hiermee stimuleer ik dat iedereen die tegen belemmeringen aanloopt bij het organiseren van zorg rondom de mens, de weg naar het loket weet te vinden en op weg geholpen wordt bij het implementeren van goede initiatieven, zoals ook is verzocht door het lid Laan-Geselschap.⁵

III. Communicatie verbindt en versterkt de beweging

Communicatie over de Juiste Zorg op de Juiste Plek is van belang om kennis en ervaringen te delen, te leren van elkaar en het zorgveld te inspireren en te stimuleren om met het gedachtegoed van de Juiste Zorg op de Juiste Plek aan de slag te gaan.

Een community of practice ontstaat

Dankzij de professionalisering en uitbreiding van de online communicatiekanalen is een community of practice ontstaan. Een aantal ontwikkelingen in de afgelopen periode is relevant om te melden:

- Er is door het Programma De Juiste Zorg op de Juiste Plek een uitgebreide en eenvoudig doorzoekbare database met ruim 120 praktijkvoorbeelden geproduceerd op www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl

⁴ Zie Kamerstuk 35 138, nr. 6.

⁵ Zie Kamerstuk 35 300 XVI, nr. 38

k.nl. En deze database groeit. Geïnteresseerden kunnen via het programma in contact komen met initiatiefnemers van de projecten. Zo stimuleert het programma het delen van praktische kennis en ervaringen. Bezoekers kunnen in de tool gemakkelijk filteren op relevante onderwerpen zoals per provincie, thema of organisatie.

- Er is een grote LinkedIn-community rondom de Juiste Zorg op de Juiste Plek, waarbinnen veel uitwisseling plaatsvindt.

Themabijeenkomsten

Voor de afgelopen maanden waren vier themabijeenkomsten gepland. Met 500 aanmeldingen kon geconcludeerd worden dat de belangstelling en behoefte aan praktische handvatten groot is in het veld. Helaas zijn bijeenkomsten door de coronacrisis uitgesteld tot een later moment. Er wordt door het programma gekeken naar mogelijkheden voor nieuwe bijeenkomsten in het najaar van 2020 en voor 2021, rekening houdend met de situatie rondom het coronavirus.

IV. Kennisplatform draagt bij aan een beter onderbouwde praktijk

Kennis draagt bij aan een beter onderbouwde praktijk en beleid. Om ervoor te zorgen dat de behoeftes en mogelijkheden van onderzoek, beleid en praktijk goed bij elkaar aansluiten is op 3 oktober 2019 het Kennisplatform Juiste Zorg op de Juiste Plek opgericht. Onder voorzitterschap van prof. dr. D. Ruwaard inventariseren experts uit de praktijk, wetenschap en beleid welke kennis over de beweging al beschikbaar is en waar onderzoek zich de aankomende tijd op zou moeten richten. Dit wordt beschreven in een kennisagenda die jaarlijks wordt geactualiseerd. Ook de resultaten van de beleidsevaluatie (zie paragraaf V van deze rapportage) zullen hierin worden meegenomen. Doordat de focus ligt op domeinoverstijgende onderwerpen, worden hiaten in de bredere kennisontwikkeling van VWS en dubbel onderzoek voorkomen.

De eerste kennisagenda is op 24 juni aangeboden en zal ook op de website www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl verschijnen. Aanbevelingen over nieuwe kennis betreffen onder meer de kennisontwikkeling over het burgerperspectief op de beweging, over samenwerking tussen zorgaanbieders en over de effectiviteit (wat levert het op in termen van gezondheid, welzijn, kostenbesparing, kwaliteit).

Aanbevelingen over de toepasbaarheid en implementatie richten zich onder andere op het beschikbaar maken en delen van praktijkkennis via regionale communities of practice en het vertalen van deze kennis in praktische instrumenten en handreikingen (bijvoorbeeld over integraal samenwerken). Met de verzamelde inzichten moeten zowel de kennisinstellingen als het RIVM, NIVEL, en CPB, beleidsmakers en veldpartijen hun voordeel doen.

V. Beleid toetsen en bijsturen waar nodig

Op 10 september 2019 is de taakopdracht van de evaluatie van De Juiste Zorg op de Juiste Plek aan de Kamer verstuurd⁶. Deze evaluatie maakt onderdeel uit van de pilot Lerend Evalueren VWS. Daarnaast is in enkele hoofdlijnenakkoorden afgesproken de voortgang en de transformatie van de Juiste Zorg op de Juiste Plek zo goed mogelijk inzichtelijk te maken. Daarmee wordt inzicht in de ontwikkelingen en ervaringen verkregen, om zo nodig het beleid tussentijds bij te sturen. Met deze evaluatie geef ik uitvoering aan deze afspraak.

⁶ Zie Kamerstuk 31 865, nr. 153.

Het RIVM heeft een aanpak en methodiek ontwikkeld voor de evaluatie en voert deze ook uit. Het plan van aanpak stuur ik u mee als bijlage bij deze brief⁷. Om inzicht te krijgen in de beweging de Juiste Zorg op de Juiste Plek, heeft de lerende evaluatie drie pijlers:

1. Inzicht geven in wat er gebeurt. Hoe gaat het met de inzet van alle actoren en de status van randvoorwaarden voor de Juiste Zorg op de Juiste Plek?
2. Inzicht geven in hoe de betrokken actoren de beweging verder kunnen brengen. Er wordt specifiek gekeken naar de leerervaringen binnen leerregio's en -thema's.
3. Inzicht in de trends in het voorkomen, verplaatsen en vervangen van zorg (prestaties) en uitkomsten.

In het najaar van 2020 wordt u geïnformeerd over de eerste inzichten van de lerende evaluatie.

VI. De subsidieregeling De Juiste Zorg op de Juiste Plek helpt de regionale transformatie van zorg mogelijk te maken

In het hele land werken gemeenten en GGD's, zorgverzekeraars en/of zorgkantoren, zorgaanbieders, aanbieders van ondersteuning en welzijn en burger- en patiëntenparticipatie samen aan vernieuwing in de zorg. Dat doen zij vaak in regionale samenwerkingsverbanden. Met de subsidieregeling Juiste Zorg op de Juiste Plek worden deze collectieven ondersteund.

Instrumenten voor regionale ondersteuning

De subsidieregeling loopt in een aantal rondes tot 2022 en bestaat uit vier instrumenten:

- De Startimpuls voor het opzetten van regionale samenwerking.
- De Regio-impuls voor regionale samenwerkingsverbanden die een goede samenwerking in de regio tot stand hebben gebracht en die ondersteuning zoeken bij het verder ontwikkelen van hun netwerk.
- De Uitvoeringsimpuls is bedoeld voor samenwerkingsverbanden die al regionaal samenwerken (deze impuls is alleen beschikbaar in aansluiting op de Startimpuls en dus in de eerste ronde nog niet uitgekeerd).
- De Voucher voor ondersteuning bij het maken van een regiobeeld.

De eerste aanvraagronde vond eind 2019 plaats. Dat heeft mooie resultaten opgeleverd:

- 97 Vouchers;
- 38 Startimpulsen, waarvan 45% gericht op zorg en ondersteuning aan ouderen;
- 18 Regio-impulsen, waarvan 33% gericht op zorg en ondersteuning aan jeugd en 22% op ouderen.

De aanvraagperiode van de tweede ronde is in februari 2020 gesloten. De aanvragen voor de vouchers heeft ZonMW in mei beoordeeld; de aanvragen voor de impulsen zal ZonMW in juli 2020 beoordelen.

Meer ruimte voor opschalen van geslaagde initiatieven en digitale zorg

In de komende periode wordt de subsidieregeling door ZonMW verder aangescherpt. Er komt meer ruimte voor het opschalen en regionaal implementeren van succesvolle landelijke initiatieven. Ook komt er meer aandacht voor preventie en de inzet van ehealth en digitalisering binnen

⁷ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

de initiatieven die gesteund worden. Het hiervoor benodigde budget is gevonden binnen de middelen die vanuit het regeerakkoord bestemd waren voor digitaal ondersteunde zorg, een van de speerpunten van de Juiste Zorg op de Juiste Plek. Het beschikbare budget voor de regeling wordt daarmee met 7,8 miljoen euro opgehoogd tot 16,8 miljoen euro. In het najaar van 2020 zult u nader worden geïnformeerd over de voortgang van deze regeling.

VII. De Juiste Zorg op de Juiste Plek doen we samen

Tijdens de coronacrisis hebben we gezien dat we veel konden veranderen en verbeteren door samen te werken. Deze samenwerking in de zorg moeten we vasthouden om de Juiste Zorg op de Juiste Plek weer een stap verder te brengen.

Samenwerking over de domeinen heen is cruciaal

Voor de Juiste Zorg op de Juiste Plek is samenwerking essentieel. Om dit te faciliteren heeft de Autoriteit Consument en Markt eind 2019 een beleidsregel gepubliceerd over de Juiste Zorg op de Juiste Plek. Door te voldoen aan de vijf in de beleidsregel opgenomen voorwaarden kunnen partijen voorkomen dat de ACM een boete oplegt wanneer hun samenwerkingsvorm in strijd is met de mededingingsregels.

Voor de ggz, de paramedie, de huisartsenzorg en de wijkverpleging bracht de NZa monitors uit over contractering van zorg⁸. In die monitors doet de NZa aanbevelingen om contractering slim in te zetten om de Juiste Zorg op de Juiste Plek, innovatie in de zorg en samenwerking in de regio te bevorderen en wachtlijsten aan te pakken. Ook werkt de NZa met koepelorganisaties uit de ggz en de forensische zorg aan een nieuw bekostigingssysteem: het zorgprestatie-model. Het kabinet streeft ernaar hierover deze zomer een besluit te nemen⁹. Ook voor de wijkverpleging wordt gewerkt aan een nieuwe bekostiging. Het advies van de NZa hierover staat gepland voor september 2020, waarna het kabinet een besluit neemt.

Voorkomen is beter dan genezen

Samenwerking op preventie en (leefstijl)interventies zijn belangrijk om de gezondheid van mensen te behouden, te bevorderen of weer op het juiste peil te krijgen. De coronacrisis heeft aangetoond dat preventie en gezonde leefstijl vragen om blijvende investering.

De inzet van de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) en valpreventie bij ouderen zijn voorbeelden van aanpakken waarop de afgelopen periode al de nodige voortgang is geboekt. Samenwerking tussen de inkopers (gemeenten en zorgverzekeraars) van zorg is daarnaast nodig om de werkzaamheden van zorgverleners uit de verschillende domeinen goed op elkaar af te stemmen, de overgang van zorg van het ene naar het andere domein vlekkeloos te laten verlopen en preventie een prominenter plek in de zorgketen te geven. De NZa stimuleert dit bijvoorbeeld met een wegwijzer die per sector duidelijk maakt welke ruimte de regels bieden voor preventie en innovatie in samenhang en die in het najaar van 2020 verschijnt.

⁸ Zie Kamerstuk 32 620, nr. 261.

⁹ Zie Kamerstukken 25 424 en 33 628, nrs. 478 en 522.

Digitaal waar wenselijk en mogelijk: de coronacrisis laat zien dat het kan

Mede ondersteund door een subsidieregeling vanuit VWS (SET-COVID 19) – die met name een impuls gaf aan de inzet van beeldbellen – heeft ehealth de afgelopen periode een hoge vlucht genomen. Zo blijkt uit de NIVEL-peiling dat driekwart van de huisartsenpraktijken meer ehealth is gaan gebruiken¹⁰.

Alhoewel het gebruik van digitale toepassingen toeneemt, gebeurt het ook nog niet bij alle zorginstellingen of patiënten waar het kan; het eerdergenoemde NIVEL-onderzoek laat ook zien dat veel huisartsen nog niet overtuigd zijn om ook na de coronacrisis ehealth te blijven gebruiken. VWS is onder andere via het Programma Innovatie & Zorgvernieuwing al langer in gesprek met het veld over wat nodig is om digitale zorg op grotere schaal en duurzaam in te zetten. Zo wordt met zorgverzekeraars en zorgaanbieders gekeken naar de opschaling van telebegeleiding bij hartfalen en COPD en de verbreding naar andere (chronische) aandoeningen.

VIII. Tot slot: hoe verder?

In deze brief heb ik de voortgang van de beweging van De Juiste Zorg op de Juiste Plek aan de hand van concrete acties en gesignaleerde ontwikkelingen toegelicht. Hoewel er veel is bereikt, stond de afgelopen periode vooral in het teken van zaken in gang zetten, enthousiasmeren en pionieren. De beweging komt langzaam in een nieuw stadium waarin de focus meer moet komen te liggen op de transformatie in de praktijk, implementatie en organiseerbaarheid.

De voortgang van de Juiste Zorg op de Juiste Plek kan niet los worden gezien van de impact van de coronacrisis. Deze crisis heeft veel gevraagd en zal ook in de komende periode nog veel vragen van de aandacht en energie van alle partijen in de zorg. De coronacrisis kan ons ook veel leren. Bovendien kan in tijden van schaarste de beweging van de Juiste Zorg op de Juiste Plek ons helpen om welzijn en zorg te verduurzamen.

De komende tijd moeten we dan ook de goede lessen uit de coronacrisis zien vast te houden en te verbinden aan de opgave en vervolgacties in het kader van de Juiste Zorg op de Juiste Plek. In de opdracht voor de NZa om de opstart van de reguliere zorg te coördineren, is dit al een expliciete plek gegeven. Ook kijkt de NZa vanuit het motto «digitaal waar mogelijk en wenselijk» en in overleg met de zorgsector, welke tijdelijke in de coronacrisis gedane versoepelingen structureel moeten worden gemaakt te hanteren bij het opstarten van de reguliere zorg.

Waar de kaders echt beginnen te knellen moeten we aanpassingen doen om ruimte te geven aan verandering en opschaling. In de Contourennota die dit najaar naar de Tweede Kamer wordt verstuurd, zullen hiertoe voorstellen worden gedaan.

¹⁰ <https://nivel.nl/nl/nieuws/huisartsenpraktijken-maken-vooral-veel-gebruik-van-beeldbellen-sinds-de-corona-uitbraak>.

Ik verwacht van alle partijen dat domeinoverstijgende samenwerking het uitgangspunt wordt; dat zij preventie een belangrijkere plek geven in het denken en doen; en dat er volop wordt doorgepakt met innovatie en ehealth.

De Minister voor Medische Zorg,
M.J. van Rijn